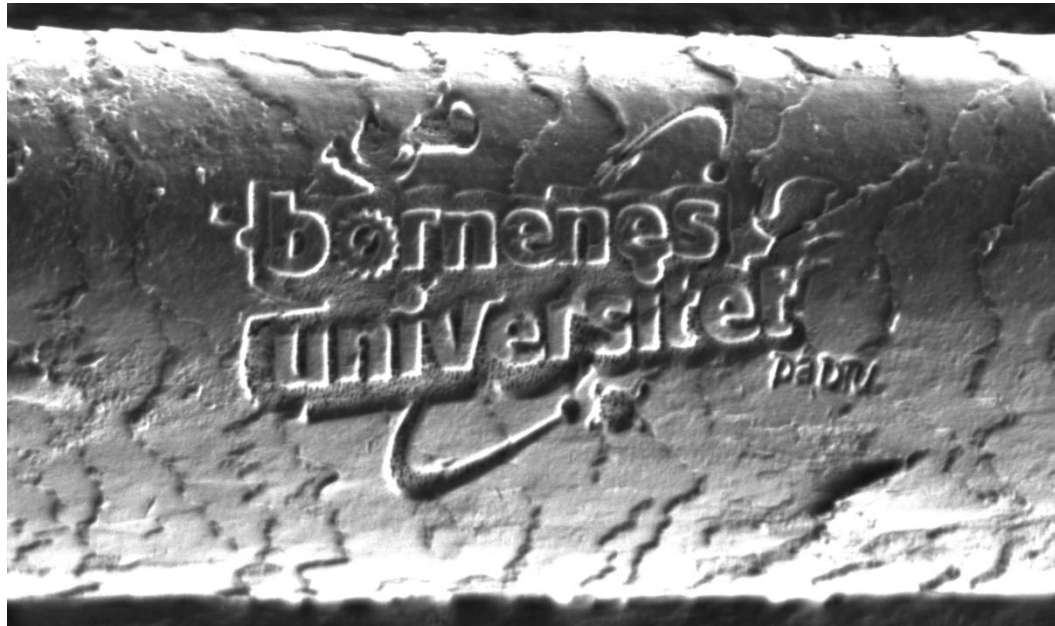

Atomer - naturens byggeklodser

Danmarks Tekniske Universitet

Lørdag d. 28. september 2013

Børnernes Universitet på DTU

Tegn en ballon i en snor

Hvorfor falder jeres balloner til Jorden?

- "Børneluft" er tungere end voksenluft
- Ballonens farve gør nogle balloner tungere end andre
- Ballonerne er fyldt med noget forskelligt

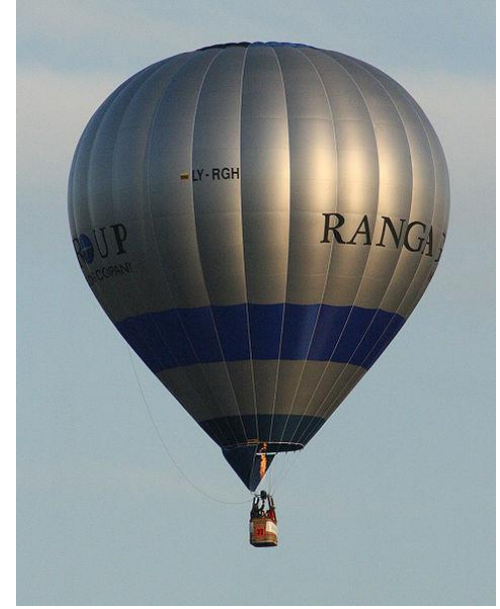
Hvordan kan vi forstå det?

[Wikimedia Commons](#)

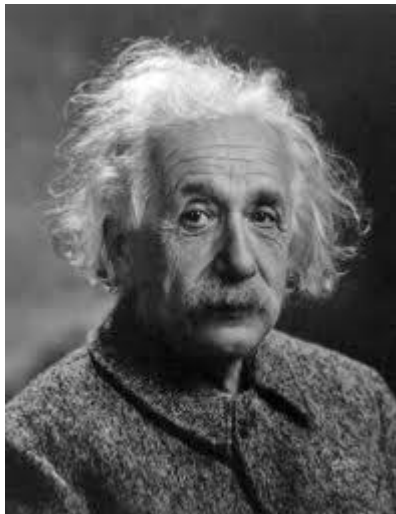
[Wikimedia Commons](#)

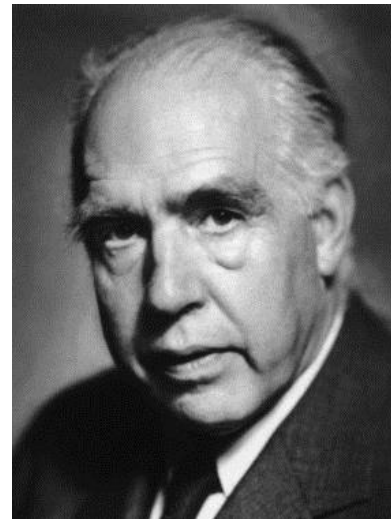
[Wikimedia Commons](#)

Hvad er et atom?

- Er det en sygdom?
- Er de byggeklodser som alting er bygget op af?
- Er det navnet på en bil?

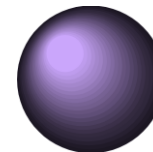
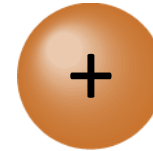
Einstein

Bohr

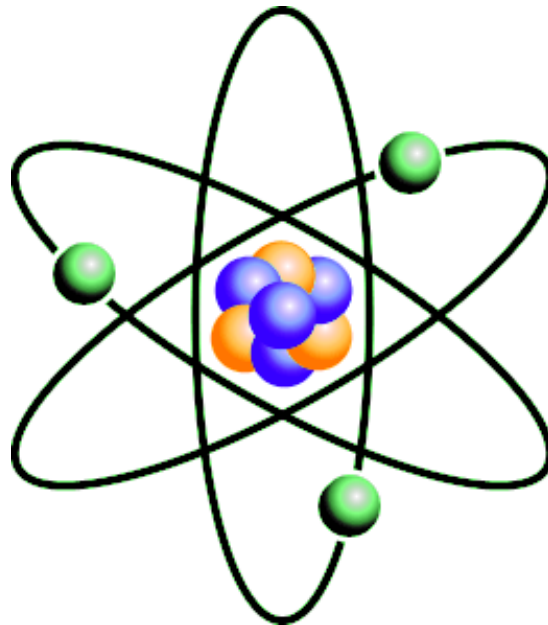
Et atom består af:

- Protoner
  - Vejer det samme som neutroner
  - Er positivt ladede +
- Neutroner
  - Vejer det samme som protoner
  - Har ingen ladning
- Elektroner
  - Vejer meget lidt
  - Er negativt ladede -

Hvor stort er et atom?

- Er den på størrelse med en bus?
- Er den ligeså lille som en myre?
- Er den så lille at vi ikke kan se den med det blotte øje?

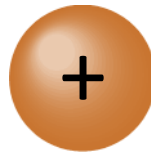

Atom model

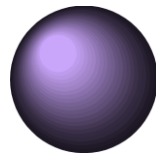
- Lad os bygge en ballonmodel af et oxygen atom!

– Vi skal bruge:

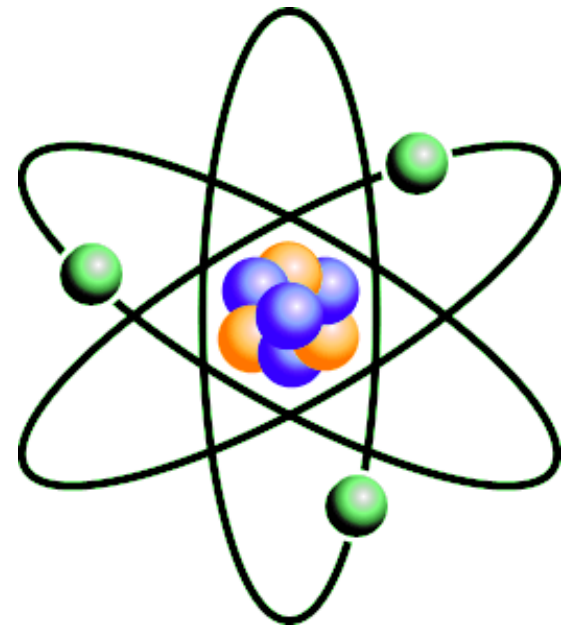
- 8 orange balloner

- 8 lilla balloner

- 8 grønne små balloner • -

Det periodiske system

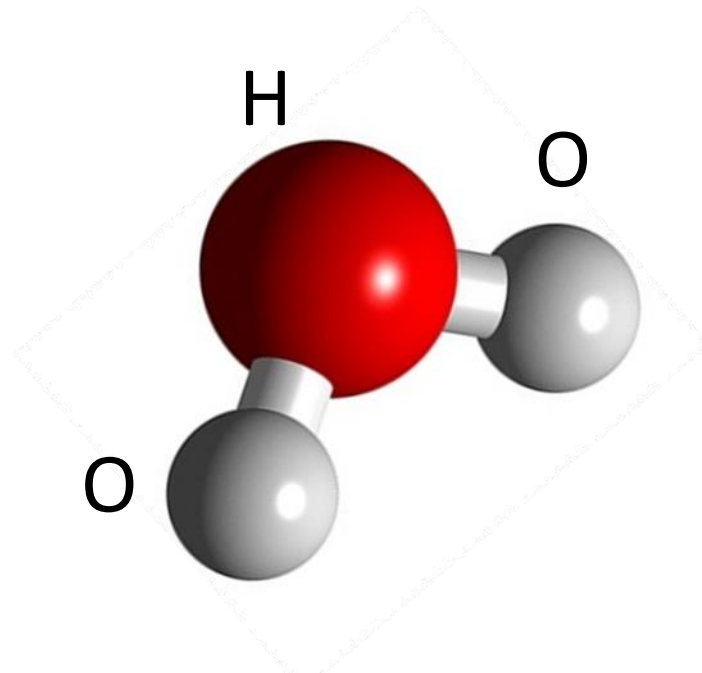
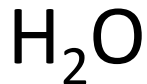
<http://www.ptable.com/?lang=da>

Hvilke grundstoffer kender I?

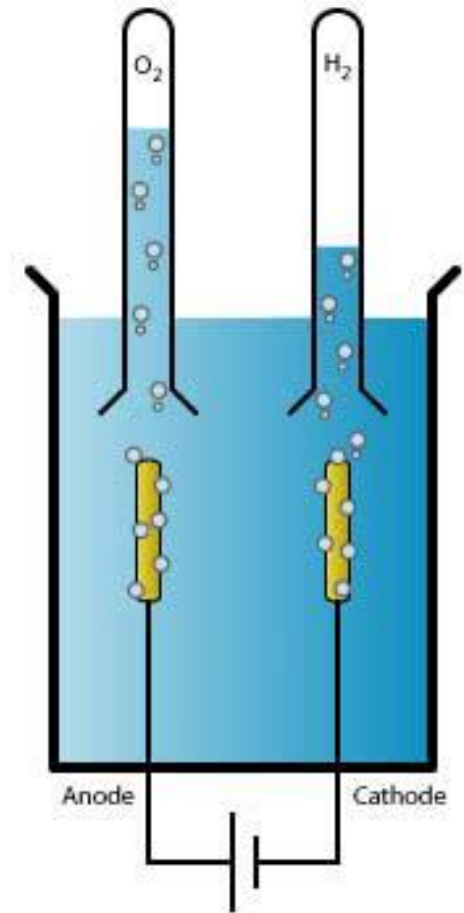
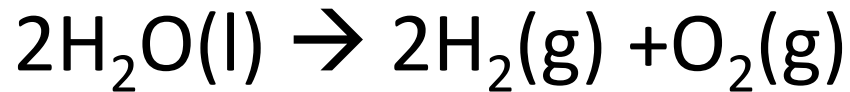
Hvad er et molekyle?

- En sammensætning af 2 eller flere atomer
- En smart hat til fine damer
- Et insekt med meget store øjne

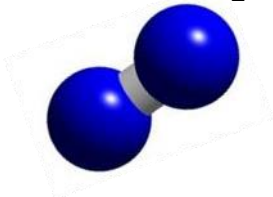
Elektrolyse forsøg

- Kom lad os spalte vand H_2O

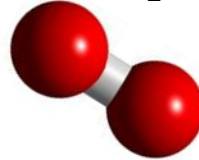

Kender I nogle molekyler?

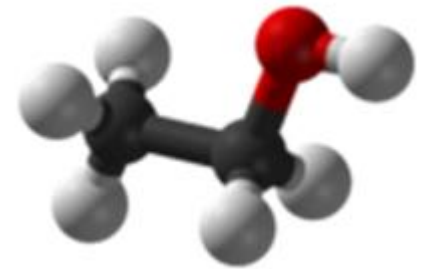
Kvælstof N_2

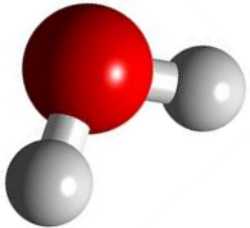
Ilt O_2

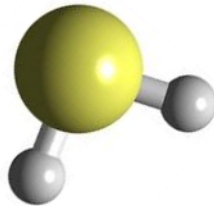
Ethanol C_2H_6O

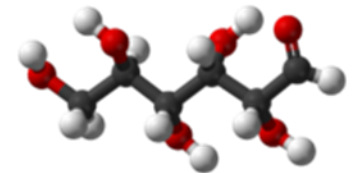
Vand H_2O

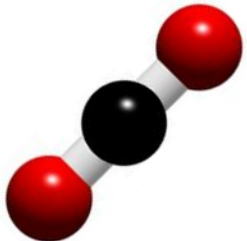
Svovlbrinte H_2S

Glukose $C_6H_{12}O_6$

Kuldioxid CO_2

Hvilke materialetilstande kender I?

- Væske
- Fast form
- Gas

Forsøg – sæt ild til røg

- Stearinlys, lighter

Forsøg – lav CO₂

- Eddike, natron, kolbe, tragt og ballon

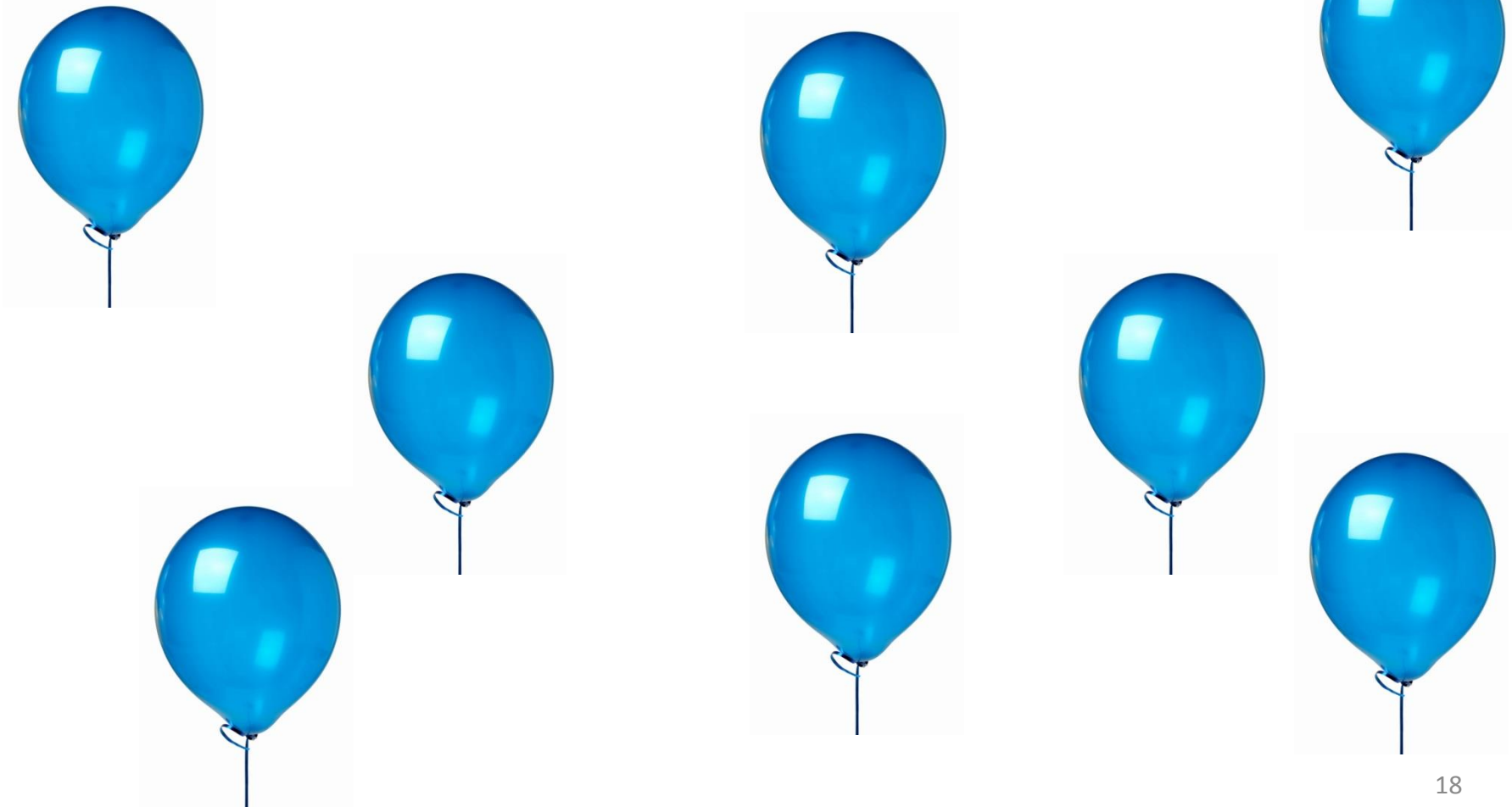

- Kan CO₂ brænde?

Tilstandsleg (udendørs)

- Vi skal bruge balloner!

Cola + mentos (udendørs)

Vi blander fast stof (mentos) og flydende stof (cola) og ser, hvad der sker!

Tak for i dag!

